

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Canon I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

IN CANONES DE JURE PATRONATUS

Desumptos ex Clementinis lib. 3. tit. 12.

COMMENTARIA

PARS QUARTA.

CANON I.

CLEMENS V. in Concilio Viennensi.

UT Constitutio, quæ ad Ecclesiam aliquam, quamvis etiam ad exemptorum præsentationem admitti, consuetudine non obstante contraria prohibet, nisi præsentato de proventibus ejusdem Ecclesiæ, talis coram Diocesano portio fuerit assignata, unde Jura possit Episcopalia solvere, & sustentationem habere congruam, sicut expedit, observetur: ipsam declarare, ac quædam adjicere, consulta hujusmodi Sacri Concilii approbatione providimus; Diocesanis sub obtestatione Divini judicii districtiùs inhibentes; nè Præsentatum aliquem per quamcumque personam Ecclesiasticam Jus præsentandi ad Ecclesiam aliquam habentem admittant, nisi intrà certum terminum competentem per Diocesanos ipsos præsentantibus præfigendum, ipsi Præsentato fuerit coram eis (ut præscribitur) congrua de proventibus Ecclesiæ portio assignata. Quam si forsàn iidem præsentantes intrà terminum ipsum assignare neglexerint, nè factum eorum noceat Præsentato; Statuimus ut ex tunc Diocesani debeant præsentatum (nisi aliud Canonicum obsistat) admittere, & in pœnam præsentantium ad Diocesanos ipsos potestas assignationis hujusmodi devolvatur. Præcipimus autem Diocesanis eisdem sub ipsius obtestatione Divini judicii, ipsorumque conscientias oneramus,

Pars IV.

D 2

quod

quod moderationem portionis ipsius debite faciant, nec odio, vel favore, vel aliàs in pluri, vel minori circa illam, scienter excedant. Sanè in Prioratum, vel aliorum tam Regularium, quàm Sæcularium locorum Ecclesiis, in quibus Religiosi, vel alii, ad quos eorum redditus pertinere noscuntur, prædicta consueverunt onera supportare; præmissa nullatenus observantur; sed onera omnia, quæ Ecclesiarum ipsarum perpetuis Presbyteris, aut Vicariis incumbere, si dicta eis assignatio facta esset, Religiosi, & alii supradicti plenè subire; ac Presbyteros, seu Vicarios ipsos decenter tractare, necnon sustentationem eis præstare sufficientem, & congruam teneantur. Ad quæ omnia integraliter adimplenda, & nihilominus ad observationem debitam assignationis per Dioecesanum casu alio (ut præmittitur) faciendæ Religiosos prædictos, & alios quoslibet à Dioecesanis eisdem Ecclesiastica volumus censura compelli. Non obstantibus exemptionibus, aut aliis quibuslibet privilegiis; consuetudinibus, vel Statutis, quæ circa præmissa, eorum aliquod Religiosis ipsis, aut aliis in nullo volumus suffragari.

COMMENTARIUM.

EX hoc Canone sequens deducitur conclusio .

EPISCOPUS NON DEBET INSTITUERE , ET ADMITTERE PRÆSENTATUM A RELIGIOSIS IN RECTOREM , SEU VICARIUM PERPETUUM ECCLESIE PAROCHIALIS SUBJECTÆ MONASTERIO ; NISI PRIUS ASSIGNETUR EIDEM RECTORI CONGRUA PORTIO DE REDDITIBUS EJUSDEM ECCLESIE . Ita *Gloss.* , *Ancharan.* , *Imol.* , *Vitalin.* , *hic Lambertin.* de jurepatr. lib. 2. par. 3. quæst. 10. art. 1. , *Roch-de Curt.* eodem tract. verb. onerosum quæst. 6. , *Rot. in Toletana Decimarum de Capilla super Congrua 6. Maii 1718. S. Sententiam, coram R. P. D. Foscaro .*

Hanc eandem Conclusionem probat etiam *Textus in cap. De Monachis de præben. & dignit. ibi -- De Monachis, qui Vicarios Parochialium Ecclesiarum gravant, ut hospitalitatem tenere non possint, eam providentiam habeas, quod ad præsentationem Monachorum nullum recipias, nisi tantum ei de proventibus Ecclesie coram te fuerit assignatum, unde jura Episcopalia possit persolvere, & congruam sustentationem habere -- ibique Abb., Anan., Butr., Gonzal., Barbos. ; Idipsum statutum fuit ab Innocentio III. in cap. Extirpanda eodem tit. ibi -- Extirpanda consuetudinis vitium in quibusdam partibus inolevit, quod scilicet Parochialium Ecclesiarum Patroni, & alia quedam Persona, proventus ipsarum sibi pœnitens vendicantes, Presbyteris earumdem servitiis deputatis, relinquunt ad eam exiguam portionem, quod ex ea nequeant congruè sustentari, nam (ut pro certo didicimus) in quibusdam Regionibus Parochiales Presbyteri pro sua sustentatione non obtinent, nisi quartam quartæ, id est sextam decimam decimarum ; Unde fit ut in his Regionibus penè nullus inveniatur Sacerdos Parochialis, qui ullam, vel modicam habeat peritiam literarum ; Cùm igitur os bovis ligari non debeat triturantis, sed qui Altari servit, de Altari vivere debeat, statuimus, ut (consuetudine qualibet Episcopi, vel Patroni, seu cujuslibet alterius non obstante) portio Presbyteris ipsis sufficiens assignetur -- Quibus consonant dispositio Concilii Tridentini cap. 7. sess. 7. de reform. , & Constitutio S. Pii V. incipien. Ad Exequendum in Bullar. veteri in ordine la 46. de qua infra Par. VI.*

1. Ratio autem supradictæ Conclusionis est, nè Rectores, seu Vicarii Ecclesiarum Parochialium intenti ad quærendum sibi victum, deserant curam Animarum, vel alia ipsi ob nimiam egestatem in illa exercenda committant, quæ committere non debent, sive nè etiam ob prædictam egestatem sint ludubrio ipsis Parochianis, quos coercere debent, & à quibus debent revereri. Unde assignatio hujusmodi congruæ potiùs concernit interesse Ordinis Parochorum, & curæ Animarum, quàm ipsius Parochi ; Ad eò ut si Parochus, aut Vicarius Ecclesie Parochialis unitæ Monasterio acceptaret tenuem congruam, hujusmodi acceptatio in nulla deberet haberi consideratione ; sed ea non obstante, adhuc Parochus, sive Vicarius prætereundere posset, ut sibi per ejus sustentatione assignetur sufficiens, & congrua portio de redditibus ejusdem Parochialis. *Barbos. in cap. De Monachis de præben. & dignit. in fin., Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 12. num. 25. Card. de Luc. de Paroch. disc. 39. num. 8., Gratian. discept. 399. num. 13. ibique Carol. Anton. de Luca num. 7., Pignattell. consult. 127. num. 2. tom. 4.*

Quoad eandem Conclusionem sequentes examinantur casus .

ARGUMENTUM.

An Episcopus statuere possit terminum Religiosis ad assignandam congruam portionem Præsentato ab eis ad Ecclesiam Parochialem. Et an institutio, seu admissio Præsentati absque assignatione congruæ portionis sit valida.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus exercere non potest jurisdictionem in exemptos. Limita ut num. 4.
- 2 Patrono Laico non potest præfigi terminus ad assignandam congruam portionem Parocho de fructibus Parochie.
- 3 Episcopus potest statuere terminum Religiosis ad assignandam congruam portionem Præsentato ab eis ad Ecclesiam Parochialem, quæ si ab eis non assignetur potest assignari ab Episcopo.
- 5 Numerantur modi, quibus Ecclesia Parochialis potest esse subjecta Regularibus.
- 6 Ad cognoscendum an factum contra Constitutionem valeat, quid considerari debeat.
- 7 Institutio Præsentati à Religiosis absque prævia assignatione congruæ est valida.

CASUS I.

VAcante Ecclesia Parochiali unita quoad temporalia Monasterio Regularium A, isti præsentarunt ad illam quemdam Sacerdotem idoneum; Episcopus verò præfixit eisdem Regularibus terminum quindecim dierum ad assignandam Præsentato congruam portionem, quo non obstante, Regulares nullam assignarunt congruam intrà terminum statutum, & Episcopus instituit Præsentatum; quæritur

Primò: An Episcopus præfigere possit Regularibus terminum ad assignandam congruam Præsentato ad Ecclesiam Parochialem ad ipsos spectantem?

Secundò: An institutio Præsentati facta per Episcopum absque prævia assignatione congruæ sustineatur?

- 1 Ad primum respondendum videtur non posse Episcopum præfigere ullum terminum Regularibus ad assignandam

congruam portionem Præsentato ad Ecclesiam Parochialem eorum Monasterio subjectam, talis namque præfixio termini sapit, ac importat Jurisdictionem, quam Episcopus exercere non potest in exemptos, juxta auctoritates relatas *Par. II. Can. XIV. & XV. Cas. VIII. num. 3.*, Insuper Regulares non aliud consequuntur in Ecclesia Parochiali spectante ad eorum Monasterium nisi id, quod consequitur quilibet Laicus ratione Jurispatronatus, ut testatur *Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 3. quest. 10. art. 1. num. 2.*,

- 2 Laico autem non potest præfigi terminus ad assignandam Præsentato per eum ad Ecclesiam Parochialem congruam portionem de fructibus Parochie, cum Laicus ex vi Jurispatronatus non consequatur hujusmodi fructus; *Lambertin. ubi supra art. 5.*, *Passerin. in cap. Suscepti de præben. & dignit. in 6. num. 16.*; Igitur nec Religiosis iste terminus præfigi poterit ab Episcopo.

- 3 At nihilominus censeo Episcopum habere facultatem præfigendi terminum competentem Regularibus, sive eorum Procuratori ad assignandam Parocho, aut Vicario perpetuo per eos præsentato ad Ecclesiam Parochialem quoad temporalia eorum Monasterio subjectam, portionem congruam, & sufficientem non solum pro ejus victu, & sustentatione; sed etiam pro necessariis expensis ejusdem Ecclesie, & pro solutione Jurium Episcopali, adeò ut si elapso dicto termino non fuerit à Religiosis assignata dicta portio reddituum Ecclesie Præsentato, potest, & debet Episcopus propria auctoritate illam ei assignare, juxta dispositionem hujus Canonis, ibique *Gloss.*, *Ancharan., Imol. num. 1.*, *Butr. in cap. de Monachis de præben. num. 11.*, *Lambertin. de jurepatronat. par. 3. quest. 10. artic. 2. 6. & 9.*

- 4 Nullatenus adversante, quòd Regulares gaudeant exemptione ab Ordinarii jurisdictione; siquidem exemptio hæc in hoc casu in nulla haberi debet consideratione; sed ea non obstante valet Episcopus compellere Regulares ad assignandam congruam Præsentato, etiam per censuras, eisque præfigere terminum ad hujusmodi assignationem, ea ratione quia Regulares licet exempti, in quampluribus tamèn subii-

subjiciuntur Ordinariis, ut expresse sancitum fuit ab hoc *Canone*, & anteceder definitum fuit à *Clemente III. in cap. Suscepti de præben. & dignit. in 6.*, ibi -- *Suscepti regiminis nos cura sollicitat &c. Sane fuit olim per Sedem Apostolicam providè constitutum, ut Diocesani locorum ad præsentationem Religiosorum nullum ad aliquam Ecclesiam recipiant nisi tantum ei de proventibus ipsius Ecclesie coram eis fuerit assignatum, unde jura Episcopalia possint solvere, & congruam sustentationem habere. Verùm (sicut nobis querela multorum frequenter insinuat) Religiosi exempti de proventibus Parochialium Ecclesiarum, in quibus jus obtinent patronatus, seu Rectorum præsentatio pertinet ad eosdem, tantum percipiunt annuatim, quod Rectores Ecclesiarum ipsarum non possunt de residuo commodè sustentari, & Episcopalia jura persolvere, ac alia incumbentia eis onera supportare; propter quod sæpe contingit quod non inveniuntur personæ idoneæ, quæ hujusmodi Ecclesias velint recipere: sicque frequenter minus idoneis conferuntur, ex quo pericula imminet Animarum. Nos itaque volentes super hoc salubre remedium adhiberi: Præsenti decreto statuimus, & mandamus Constitutionem hujusmodi quoad omnes Patronos Ecclesiarum Religiosos tam exemptos, quàm non exemptos, & alios in violabiliter observari consuetudine contraria non obstante -- *Monacell. formul. legal. 6. tit. 3. num. 11. par. 3.**

5 Neque universaliter, & absolute subsistit, quod Regulares in Ecclesiis Parochialibus sibi subjectis non aliud consequantur nisi id, quod consequitur quilibet Laicus ratione Juris patronatus; pro remotione namque hujus æquivoci sciendum est multipliciter Ecclesiam Parochialem esse posse subjectam Regularibus, sive eorum Monasterio, nimirum potest esse subjecta primo quoad Jus patronatus; eo quia ipsis ex fundatione, constructione, dotatione, aut donatione competat jus ad illam præsentandi Rectorem. Secundo, quoad institutionem collativam. Tertio, quoad institutionem auctorizabilem. Quarto, quoad temporalia, eo quia propter Regularium inopiam fuerit eis concessa à Papa, vel ab Episcopo Ecclesie, quoad temporalia. Quinto, quoad temporalia simul, & spiritualia. Quamvis

quando Ecclesia est subjecta Regularibus solum quoad Jus patronatus, isti nihil plus consequantur in ea, quam alii Patroni Laici; & consequenter non possit eis præfigi terminus ad assignandam congruam Parocho ab ipsis præsentato, cum non percipiant fructus ejusdem Ecclesie Parochialis, sicuti eos non percipiunt, quando Ecclesia est ipsis subjecta quoad institutionem collativam, vel quoad institutionem auctorizabilem. Tamen quando Ecclesia est eisdem Regularibus subjecta, quoad temporalia, uti est casus, de quo agitur, vel quoad temporalia simul, & spiritualia, ipsi non æquiparantur aliis Patronis Laicis; sed potest, & debet illis assignari terminus ad constituendam Parocho, vel Vicario perpetuo congruam sustentationem, de fructibus ejusdem Ecclesie, eo quia percipiunt fructus Ecclesie, & quod superest, possunt convertere in propriam eorum utilitatem, juribus Episcopalibus, & aliis Ecclesie oneribus persolutis, juxta doctrinam *Abbatis in capit. De Monachis de præben. & dignit. num. 5.*, quem sequuntur *Lambertini de jure patronat. lib. 2. par. 3. quest. 10. art. primo num. 2.*, *Passerini in capit. Suscepti de præben. & dignit. in 6. num. 4.*, & *seqq.*, *Lotteri de re benef. lib. 2. qu. 12. num. 2. & seqq.*

6 Descendendo verò ad secundum Dubium, pro illius resolutione, præsupponendum est, quod ad cognoscendum an factum contra Constitutionem valeat, & sustineatur, considerari debeat, an Constitutio inhibens procedat ultra, aut non procedat ultra, sed simpliciter inhibeat; Si procedat ultra animadverti etiam debet, an procedat ultra actum confirmando, aut infirmando, aut procedat ultra, dando remedium contra factum, aut procedat ultra apponendo pœnam. Primo casu factum contra Constitutionem valet, secundo casu non valet, tertio casu si est remedium rescissorium valet actus, sed potest rescindi, quarto casu si imponatur pœna inferens necessariò nullitatem actus, non valet, secus si non inferat necessariò hujusmodi nullitatem. Si verò Constitutio inhibet simpliciter, & tunc, aut ille, cui fit inhibitio, recepit potestatem à Constitutione inhibente, & factum contra Constitutionem non valet, aut non

non recipit ab illa potestatem, & tunc factum non est nullum.

- 7 Hoc supposito ad dubium respondendo, cenfeo dicendum Institutionem Præsentati factam per Episcopum absque prævia assignatione congruæ sustineri, tum quia in hoc Canone non fuit à Clemente V. apposta pœna inferens necessariò nullitatem actus, sed solùm inhibetur Episcopis sub obtestatione Divini iudicii, ne instituat Præsentatum in Parochiali Ecclesia absque assignatione congruæ portionis, tum quia Ordinarius non recipit potestatem instituendi ab hoc Canone, ita *Gloss. hic verb. Inhibentes, Lambertin. de jure patronat. lib. 2. par. 3. quæst. 10. artic. 4.*

ARGUMENTUM.

Congrua debita Parocho, sive Vicario perpetuo præsentato ad Ecclesiam Parochialem subjectam Monasterio Regularium, in quibus, & in qua summa assignari, & taxari debeat.

SUMMARIUM.

- 1 Congrua semel assignata, & acceptata non potest amplius augeri, nec minui. Amplia, ut num. 2., limita, ut num. 10.
- 3 Enumerantur plures species emolumentorum Parochialium.
- 4 Congrua an & in quibus emolumentis incertis assignari possit Parocho, sive Vicario perpetuo, & num. 5.
- 6 Monasterium si percipiat decimas tenetur augere, & assignare Congruam Vicario perpetuo, etiam in decimis, constito de insufficientia ejusdem congruæ. Amplia, ut num. 8., & quare vide num. 9.; Secus si non percipiat decimas, quia tunc cogi debent Parochiani, & num. 7.
- 11 In assignatione congruæ nulla habenda est ratio emolumentorum, quæ Parochus, sive Vicarius perpetuus ex aliis Beneficiis, vel legatis extra Ecclesiam Parochialem percipit.
- 12 Congrua in qua summa sit taxanda, & assignanda Parocho; Concilium Tridentinum totam reposuit arbitrio Ordinarii.

13 Ordinarius in assignatione congruæ, ad quæ respicere debet?

14 Congrua est veluti dos Parochi ad supportanda onera matrimonii spiritualis.

15 Divus Pius determinavit congruam debere esse certam, sed non minorem quinquaginta, nec majorem centum scutorum. Intellige, ut num. 16.

17 Parochus debet esse contentus congrua sibi sufficienter assignata.

18 Vicarius perpetuus præsentatus ad Ecclesiam Parochialem spectantem ad Regulares an teneatur se conformare Constitutionibus Synodalibus, & Ordinationibus Episcopi, quoad omnia in ordine ad Sacramentorum administrationem, & curam Animarum.

CASUS II.

Vicarius perpetuus Ecclesiæ Parochialis A subjectæ cuidam Monasterio Regularium experiens congruam sibi in actu suæ provisionis à Regularibus assignatam in scutis decem detrahendis ex bonis ejusdem Parochiæ, & in emolumentis funerum Baptismatum, & Matrimoniorum, esse minus sufficientem pro ejus sustentatione, utpotè ascendentem, solùm ad scuta quindecim circiter petiit ab eisdem Regularibus, ut congrua hæc sibi augeatur, & assignetur etiam in decimis, quas Regulares percipiunt, & exigunt à Parochianis dictæ Parochiæ; Queritur in hoc casu, an dicta congrua sit huic Parocho augenda, & assignanda, etiam in decimis.

Quòd non sit augenda, nec assignanda in decimis suadere videtur factum ipsius Vicarii, seu Parochi, iste enim Præsentatus à Regularibus ad Ecclesiam Parochialem, eam acceptavit sub congrua portione sibi assignata in dictis scutis decem, & in emolumentis funerum Baptismatum, & Matrimoniorum, & cum ea unitim cum fructibus cujusdam simplicis Beneficii, quod retinebat, vixit per aliquot annos, successivè proindè prætere non potest, ut sibi augeatur, & assignetur dicta congrua etiam in decimis, quia congrua semel assignata, & acceptata non potest amplius augeri, & sibi imputare debet Vicarius, quod acceptaverit congruam nimis tenuem, *Tondut. quæst. benef. cap. 58. num. 6. tom. 1., Rot. dec. 239. num. 1.*

num. 1. par. 2. Rec., Panimoll. dec. 15. annotat. 2. num. 11.; Fortius animadvertendo, quòd congrua in dictis emolumentis fuit ei assignata de consensu Episcopi, adeòque præsumitur sufficiens, cum jura in hujusmodi assignatione conscientias Ordinariorum onerent. *Tondut. d. cap. 58. n. 9. to. 1.*

Non obstat, quòd supradicta emolumenta utpotè incerta computari non possint in congruam, *Gratian. discept. 399.*

3 num. 19.; Quoniam plures distinguendæ sunt species emolumentorum, alia enim sunt emolumenta merè incerta, & voluntaria, quæ dependent à pia devotione, & pietate Fidelium, ut sunt oblationes, & elemosynæ; Alia sunt incerta non merè, sed ex longa observantia quodammodo certa, uti sunt oblationes, quæ fiunt quolibet anno occasione festivitatis alicujus Sancti Parochiæ, e. g. oblationes, quæ fiunt in cera, & pecuniis, occasione, qua die commemorationis S. Antonii ducuntur ad ejus Ecclesiam equi, & alia animalia pro eorum benedictione; Et alia sunt pariter incerta non merè, sed ex dispositione juris quodammodo certa, ut sunt emolumenta parochialia Funerum, Baptismatum, & Matrimoniorum, quæ ex dispositione juris certò debentur

4 Parocho. Quamvis congrua assignari non debeat Parocho, aut Vicario perpetuo in emolumentis merè incertis, & voluntariis, *Pignattell. consult. 167. num. 8. tom. 9. Tondut. quæst. benef. cap. 58. num. 3. & 5. tom. 1., Rot. decis. 5. num. 3. & seq. par. 2. divers. & decis. 420. num. 2. par. 1. Rec. &*
5 *decis. 734. per tot. coram Coccin.*; Tamen assignari potest in emolumentis quoad se quidem incertis, sed ex observantia; & dispositione juris quodammodo certis, ut sunt illa, de quibus agitür; *Card. de Luc. de Paroch. disc. 18. num. 12., & de Benefic. disc. 90. num. 73. & in annot. ad Concil. discurs. 9. num. 8., Pignattell. consult. 44. numero 9. tom. 8., & expressè declaravit S. Pius in ejus Constitutione la 46. Bullar. vet., ibi -- Computatis omnibus etiam incertis emolumentis.*

6 Sed his minimè attentis existimo congruam esse augendam, & assignandam à Regularibus dicti Monasterii huic Parocho, etiam in decimis; Constat enim de evidenti illius insufficientia, & tenuitate, quæ computatis certis, cum incertis vix

Pars IV.

ascendit ad annua scuta quindecim; constat etiam dictum Monasterium exigere decimas à Parochianis ejusdem Parochiæ; unde licet Monasterium, Capitulum, aut Collegium, quando percipit ab Ecclesia Parochiali sibi unita solum emolumenta Baptismatum, Matrimoniorum, & Funerum non teneatur assignare Parocho, sive Vicario perpetuo aliquid aliud ultra dicta emolumenta, sed si hæc sint insufficientia pro congrua Vicarii sustentatione cogi debent Parochiani ad supplementationem *Concil. Trident. cap. 4. sess. 21. de reform., Cardin. de Luc. de Paroch. discurs. 18. num. 10. & seq.*, & resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii mediante apud R. P. D. Petra in *Melpbien. Congruæ 27. Junii 1711.*, ubi propositis inter cætera sequentibus Dubiis. Primò--

7 *An Parocho S. Nicolai Terra Barilis debeatur Congrua? & quatenus affirmativè -- Secundò -- An, & à quibus illa debeatur -- Tertio -- In qua quantitate, & in quibus effectibus, seu emolumentis sit eadem Congrua dicto Parocho assignanda; in casu &c.* responsum fuit ad Primum Affirmativè, ad Secundum à Parochianis, ad Tertium Arbitrio, & conscientia Episcopi, computatis de jure computandis. Tamen quando ultra dicta emolumenta Monasterium percipit decimas, congrua assignari debet etiam in decimis usque ad sufficientem Vicarii sustentationem, juxta *Abbat. in cap. Cum contingat num. 7. de decim., Tondut. quæst. benef. cap. 58. num. 1. & 16. tomo primo, Pignattell. consult. 127. num. 3. tom. 4., Rot. dec. 112. num. 5. & 16. par. 19. Rec. & in Burgen. Decimarum de Bellorado 26. Novembris 1714. S. fin. coram R. P. D. Crispo, & in Compostellana Congruæ 11. Februarii 1715. S. Cum enim coram R. P. D.*

8 *Foscaro.* Etiam si Vicarii antecessores contenti fuerint, & acceptaverint congruam in emolumentis Funerum, Baptismatum, aut Matrimoniorum, aut inter ipsos, & Monasteria fuerit inita concordia super assignatione congruæ in dictis emolumentis, quia cum constet de insufficientia ejusdem congruæ, talis acceptatio, & concordia afficeret eosdem antecessores, & remaneret personalis, nullatenus successorum obligatoria, *Card. de Luc. de Paroch. disc. 20. num. 4., Rot. decis. 152. coram Gregor., ibique Adden. & decis. 152.*

E

num. 1.

num. 1. par. 2. Rec., & decis. 429. num. 3. & seqq. cor. Gregor., Panimoll. decis. 15. coram Buratt., & decis. 402. num. primo par. 5. Rec.

9 Ratio autem fundatur in ipsa natura decimarum, istæ namque sunt proprium pabulum, & patrimonium Parochorum, ab initio pro eorum sustentatione reservatum, ex *Textu in cap. Omnes Decimæ 16. quæst. 7. cap. fin. de Paroch., Rebuff. de Decim. quæst. 7. art. 4., Rot. decis. 420. num. 6. par. 3. Rec., & in Varsavien. Decimarum prima Julii 1715. §. De jure namque, & in Cracovien. Decimarum 16. Martii 1716. §. Pratermissa, coram R. P. D. Foscaro.* Justa igitur, & rationabilis est præsens instantia Vicarii, ut congrua sibi augeatur à dictis Regularibus, & detrahatur etiam ex Decimis, quibus tale onus adhæret, juxta *Text. in can. primo 16. quæst. 6. cap. Cum contingat, cap. Cum in tua, cap. Parochianus de Decimis, Rebuff. de Decim. par. 7. num. 4., & alios quos refert, & sequitur Rota in Toletana Decimarum de Capilla super Congrua 6. Maji 1718. §. Verum, coram R. P. D. Foscaro.*

10 Hinc patet responsio ad ea, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium adducebantur. Siquidem quod congrua semel assignata, & acceptata non possit amplius augeri, vel minui, & quod in assignandis congruis multum deferatur judicio Ordinarii, limitatur quando tractu temporis eadem congrua apparet adeò diminuta, & tenuis, ut cum ea Vicarius nullatenus se sustentare possit, *Passerin. in cap. Suscepti, de præben. in 6. num. 14. Gratianus discept. 399. num. 12. Card. de Luca de Paroch. disc. 19. num. 3. & disc. 39. num. 7. & in Annot. ad Concil. disc. 9. num. 11. Tondut. quæst. benefic. 58. num. 7. to. 1. Pignatrell. consult. 126. num. 1. & seq. to. 10. Rota decis. 173. num. 1. & seq. coram Seraph. & decis. 429. coram Gregor. & decis. 48. num. 3. & seqq. par. 13.*

11 Nec officit, quod Vicarius perpetuus supradictæ Ecclesiæ Parochialis per multos annos vixerit cum dicta congrua sibi in scutis decem, & in dictis emolumentis assignata; hoc enim evenit eo quia idem Vicarius fruebatur nonnullis fructibus ejusdem beneficii simplicis per eum possessi; qui fructus uniti cum emolumentis Parochialibus sufficiebant pro ejus su-

stentatione; cum autem hodie nolit amplius vivere ex fructibus dicti beneficii; sed ejus sustentationem velit totaliter pendere à fructibus Parochiæ, cui inservit; congruum est, ut dicti fructus, & emolumenta, Parocho assignentur a Regularibus usque ad sufficientiam, nulla habita ratione emolumentorum, quæ idem Parochus, seu Vicarius ex aliis beneficiis, seu legatis extra Ecclesiam Parochialem percipere potest, quia ex eo Altari quis vivere debet, cui inservit, *Tondut. quæst. benefic. cap. 58. num. 2. to. 1. Rota in Compostellana Congrua 11. Februarii 1715. §. Cum enim, coram R. P. D. Foscaro.*

Patet igitur ex supradictis congruam assignari debere huic Parocho, seu Vicario perpetuo etiam in decimis, quas Regulares dicti Monasterii percipiunt. In qua autem summa hujusmodi congrua sit ei assignanda, ac taxanda: nihil certum determinavit sacrum Concilium Tridentinum dicto cap. 7. sess. 7. de reformat. sed totum reposuit arbitrio Ordinarii, qui, secundum dignitatem Ecclesiæ, qualitatem personæ Rectoris, & loci Parochiæ, quantitatem fructuum, & onerum, & numerum Animarum; quæ omnia in hujusmodi congruis assignandis debent attendi, *Fagnan. in cap. Extripandæ, de præben. & dignit. num. 17. Tondut. quæst. benefic. cap. 58. num. 13. & seqq. to. 1. Gratian. discept. 399. num. 3. & seqq. tom. 2. Rota decis. 437. nu. 5. par. 3. & decis. 595. num. 6. par. 4. Recent. & in Compostellana Congrua 11. Februarii 1715. §. Totaque, coram R. P. D. Foscaro; potest Parocho, seu Vicario perpetuo assignare majorem, vel minorem congruam, quæ est veluti dos Parochi, ad fopportanda onera matrimonii spiritualis, quod contrahit cum Christo, & cum Ecclesia, *Paul. de Citad. de jurepatr. par. 3. §. Secunda causa num. 5. Hurtad. de Congrua lib. 1. resolut. 1. §. 1.**

15 Divus verò Pius V. in ejus Constitutione la 46. incipien. *Ad exequendum*, Bullar. vet. determinavit congruam debere esse certam, sed non minorem quinquaginta, nec majorem centum scutorum, ibi -- *Statuimus, ordinamus, ac declaramus per Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos in assignatione portionis ipsis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipso-*

ipforum Prelatorum arbitrio facienda ita se continere, & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum summam eis omnino assignetur -- Et testantur Fagnan. in cap. de Rectoribus, de Cleric. egrot. num. 9. Passerin. in cap. Suscepti, de præben. in 6. nu. 12. Cardin. de Luca de Paroch. disc. 20. num. 5. Monacell. form. legal. 1. tit. 15. n. 30. par. 2.

16 Cum hac tamen intelligentia, nimirum, quod congrua debeat Vicario assignari non minor quinquaginta scutorum, procedit quando emolumenta, seu fructus Parochiæ spectantis e. g. ad aliquod Monasterium ascendunt ad dictam summam, vel ad majorem, secus si ad talem summam non ascendant, tunc enim non tenetur Monasterium assignare Vicario congruam usque ad summam scutorum quinquaginta, quia non tenetur assignare ultra id, quod percipit. Quod verò non possit esse major centum scutorum procedit attenda purè, & præcisè sustentatione Parochi, sive Vicarii perpetui; dum attentis aliis circumstantiis supra enumeratis, potest esse major, ut tradunt Cardin. de Luca in Annot. ad Concil. disc. 9. num. 10. Tondut. quest. benef. cap. 58. num. 13. tom. 1. Carolus Anton. de Luca ad Gratian. discept. 399. num. 1. & seq.

17 Assignata autem justa, & rationabili congrua Parocho, sive Vicario perpetuo Ecclesiæ Parochialis, iste ea debet esse contentus, nec aspirare ad fructus superfluos ejusdem Ecclesiæ, & illos in usus pravos, & indecentes convertere; sciat enim se quidquid præter necessarium victum, & simplicem vestitum de Altari retinere, suum non esse, rapinam esse, sacrilegium esse, ut testatur Divus Bernardus epist. 2. ad Fulionem circa finem.

18 Timeant Clerici (sunt verba ejusdem Sancti Serm. 23. in Cant. explicantis illa verba Isaie 26. n. 9. In terra Sanctorum iniqua gessi). Timeant Ministri Ecclesiæ, qui in terris Sanctorum, quas possident tam iniqua gerunt, ut stipendiis, quæ sufficere debeant minimè contenti, superflua, quibus egeni sustentari forent, impiè, sacrilegèque retinent: & in usus suæ superbiæ, victum pauperum consumere non verentur, duplici profectò iniquitate peccant, quod aliena diripiunt, & sacris in suis vanitatibus abutuntur.

Pars IV.

18 Quæro hic, an Vicarius perpetuus presentatus ad Ecclesiam Parochialem, spectantem ad Regulares, teneatur se conformare Constitutionibus Synodalibus, & Ordinationibus Episcopi quoad omnia in ordine ad Sacramentorum administrationem, & curam Animarum.

Simili dubio responsum fuit affirmative à Sacra Congregatione Concilii in una Pragen. Jurisdictionis 14. Januarii 1708. & 9. Junii ejusdem anni ad Quintum, ubi vertente jurisdictionali controversia inter Magnum Priorem Bohemiæ Hierosolymitanæ Religionis ex una, & Archiepiscopum Pragen. ex altera partibus, disputata fuerunt infrascripta dubia:

Primò -- An pro exemptione à jurisdictione Ordinaria Archiepiscopi sufficiat sola nominatio, seu deputatio Presbyteris secularibus facta à Superiore Divi Joannis Hierosolymitani in Ecclesiis dicti Ordinis pro Cura Animarum, quamvis ex causa non admitteretur ab Archiepiscopo, sive potius requiratur admissio, approbatio, & licentia Archiepiscopi, sive ejus Concistorii ad Curam Animarum, & administrationem Sacramentorum.

Secundò -- An prefati nominati, seu deputati ad dicta beneficia Curata teneantur examen subire, & professionem Fidei emitte coram Archiepiscopo, vel ejus Concistorio, antequam Curam Animarum exercent?

Tertiò -- An itidem teneantur præstare juramentum ad Curam Animarum debitè obeundam coram Archiepiscopo, sive ejus Concistorio, & quomodo?

Quartò -- An dictus Archiepiscopus, sive ejus Concistorium pro prædictis exigendis procedere possit jure ordinario, sive potius delegato.

Quintò -- An dicti nominati, seu deputati in dictis Ecclesiis, postquam reportaverint ab Archiepiscopo licentiam pro exercenda Cura Animarum teneantur se conformare Constitutionibus Synodalibus, & Ordinationibus Concistorialibus quoad omnia in ordine ad Sacramentorum administrationem, & Curam Animarum.

Sextò -- An dictis Presbyteris secularibus ut supra nominatis, seu deputatis in prefatis Ecclesiis, & ab Archiepiscopo examinatis, & idoneis repertis, teneatur idem

Archiepiscopus concedere licentiam exercendi Curam Animarum, & quatenus affirmativè.

Septimò -- An in bujufmodi licentiis Archiepiscopus valeat sibi referbare facultatem eam revocandi ad sui beneplacitum, seu potius debent eam concedere purè, & simpliciter.

Octavò -- An Archiepiscopus debeat exprimere se procedere auctoritate delegata, dum procedit contra dictos Presbyteros exercentes Curam Animarum, itaut hoc non expresso, non teneantur illi ei obedire etiam in concernentibus Curam Animarum.

Nonò -- An Archiepiscopus prædictos Presbyteros exercentes Curam Animarum in casu non paritionis ejus præceptis possit plectere pœna revocationis licentia exercendi Curam Animarum.

Decimò -- An præfati Presbyteri pro servitio dictarum Ecclesiarum valeant assumere Cappellanos pro celebratione Missarum in eisdem Ecclesiis sine licentia Archiepiscopi.

Quibus prodiit responsum, ad primum: Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem. Ad secundum: Affirmativè quoad examen, & quoad professionem Fidei ad formam Concilii. Ad tertium: Affirmativè. Ad quartum: Jure delegato. Ad quintum, & sextum: Affirmativè. Ad septimum: Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem. Ad octavum: Affirmativè. Ad nonum: Recurratur in casibus particularibus. Ad decimum: Affirmativè.

C A N O N I I.

C L E M E N S V.

PLures ab uno ex Patronis Ecclesiæ relicti hæredes, vocem dumtaxat unius habebunt in præsentatione Rectoris.

Et ut faciliùs provideatur Ecclesiis, non inconveniens reputamus, Patronos ipsos inter se posse liberè convenire de Rectore ab eis alternis vicibus præsentando. Quibus etiam ex eadem causa permittimus, ut plures ad vacantem Ecclesiam possint eo modo præsentare personas, quòd una ex eis eligi per Episcopum valeat, & admitti.